

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisni se ne vračajo. — Račun pri post. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v četrtek, dne 15. novembra 1934.

Štev. 128.

Odločno

ugovarjamo!

Nemogoči predlogi SUZOR-a

Za petek, dne 16. t. m. je sklicana v Beograd anketa, ki naj bi razpravljala o razširjenju starostnega zavarovanja nameščencev za vso državo ter poleg tega še o istočasni uvedbi starostnega zavarovanja za delavstvo tudi za vso državo. Pa tudi s temi kapitalnimi vprašanji se ne bi anketa zadovoljila, temveč bi tudi razpravljala o popolni centralizaciji vsega socialnega zavarovanja. Tudi naš Pokojninski zavod naj bi postal žrtev te centralizacije.

Proti tem neverjetnim predlogom, ki so se izkuhali v zagrebškem SUZORu, protestiramo najodločneje, in sicer iz formalnih, stvarnih in državnih razlogov.

Iz formalnih, ker ne priznavamo nobeni anketi pravice, da sklepa in odloča o vprašanih, ki posegajo v korenine gospodarskega življenja, če niso o teh vprašanih bile predhodno zasllišane gospodarske organizacije in ustanove. Niti ena gospodarska organizacija iz Slovenije pa ni bila obveščena o tej anketi, niti eni se niso predložili ti predlogi SUZORa, niti ena se ni vprašala za mnenje. S popolnim prezirrom vseh gospodarskih stanov naj bi par birokratov uveljavilo predloge, ki bi obremenili gospodarstvo pri nas in v drugih banovinah za milijone in milijone! Tega omalovaževanja gospodarskih stanov v tako važnih gospodarskih vprašanih ne bomo in nočemo trpeti in zato z vsem podarkom ponavljamo, da se sme o gospodarskih vprašanih odločevati le v soglasju in s sodelovanjem gospodarskih stanov.

Za petek sklicana anketa v Beogradu se mora zato takoj odpovedati, ker nima formalnih pogojev za sklicanje!

Prav tako odločno pa ugovarjamo sklicanju ankete in vsem neverjetnim predlogom SUZORa iz stvarnih razlogov. Žalostna posebnost vsega našega socialnega skrbstva je, da ne zadovoljuje ne delodajalcev in ne delojemalcev. Do pretiranosti zbiratizirana uprava zahteva ogromne žrtve, ki silovito obremenjujejo gospodarstvo, ki pa ne dajejo tega delavstvu, kar bi to po pravici zahtevalo. Ni treba nič drugega, ko primerjati delo in poslovanje zasebnih bolniških zavarovalnic s Suzorjem, pa je vsa ogromna pomanjkljivost v organizaciji Suzorja takoj vidna. Zato je bila ponovno in z vso odločnostjo tako od delodajalcev ko od delojemalcev izrečena zahteva, da se mora socialno skrbstvo decentralizirati. Sedaj pa pride SUZOR in hoče v nasprotju z delojemalci in delodajalci obstoječe zlo še povečati in še tisto malo samouprave, ki je še ostala, odpraviti! Ta predlog povečanja centralizacije v panogi, ki centralizacijo najmanj prenese, ni drugega, ko direktno izzivanje vseh delodajalcev in delojemalcev Slovenije.

Še posebej pa zavračamo poizkus, da postane žrtev teh nemogočih predlogov tudi naš Pokojninski zavod. Če so nastala razna mnenja o večji ali manjši koristnosti uprave Pokojninskega zavoda, naj iz tega nihče ne skuša kovati kapitala, kajti slej ko prej je za Pokojninskim zavodom vsa Slovenija. Prav gotovo pa, kadar je v paraleli z gospodarstvom SUZORa, kajti v tem primeru bi mogel dati lekcije le Pokojninski zavod.

Kakor je iz temelja napačna misel centralizacije socialnega zavarovanja, tako pa je enako kapitalno zgrešena misel uvedbe starostnega zavarovanja v sedanjih časih. Vsa naša gospodarska podjetja se danes naravnost bore za obstoj in kakor kaže statistika Zbornice za TOI je moralo samo v prvih 9 mesecih t. l. okoli 1000 podjetij prenehati z obratovanjem. In v takšnih časih bi hotel obremeniti ta podjetja z novimi milijonskimi dajatvami! Misel, ki je tako zavožena, da je čudno, kako sploh more priti do nje! Časi so celo tako žalost-

ni, da si trgovci niti za sebe ne upajo izvesti bolezenskega zavarovanja, ki ga vsi drugi stanovi že imajo, modrijani od SUZORa pa bi hoteli, da naj prevzamejo še mnogo večje breme starostnega zavarovanja za druge!

A če je že misel samega predloga absolutno nemogoča, je še bolj napačen ves predlog v svojih podrobnostih. Povzročil bi le odpust nameščencev v masi in brezposelnost bi kar sunkoma povečal!

Razbremeniti je treba danes gospodarstvo od javnih dajatev in samo v tem je rešitev od krize. V popolnem nasprotju s to že stokrat dokazano resnico, pa hočejo birokrati od SUZORa navaliti gospodarstvu nova bremena. Ali se more v sedanjih časih takšno početje še smatrati za resno!

Ugovarjamo pa predlogom SUZORa tudi iz državnih razlogov. Naj se vendar potrudijo kdo od cenjenih predlagateljev teh neverjetnih predlogov na davčni urad in tam naj pregleda sezname o odmerjeni davčni osnovi za pridobnino. Videl bo tedaj, da je davčna dolžnost napeta že več ko do

Razpored razprav pred davčnim odborom

O ravnokar razgrnjenih davčnih osnovah za pridobnino, ki bodo razgrnjene še do vključno 20. t. m., bo razpravljal davčni odbor v času od 28. novembra do vključno 7. decembra. Razpored razprav pred davčnim odborom je določen tako-le:

1. branjarije: dne 28. novembra;
2. manufakturne trgovine: dne 29. novembra;
3. železnina in trgovine s posodo: dne 30. novembra;
4. trgovine z lesom: dne 30. novembra;
5. kavarne: dne 3. decembra;
6. prevozniki: dne 3. decembra;
7. trgovine z mešanim blagom: od črke A do O: dne 4. decembra; od črke P do Ž: dne 5. decembra;
8. trgovine z modnim blagom: dne 6. decembra;
9. lekarne in drogerije: dne 7. decembra;
10. vrtnarstvo: dne 7. decembra.

Razprave pred davčnim odborom se začne vsak dan ob 8. dopoldne.

Nujno svetujemo vsem davčnim zavezancem, da pridejo osebno k razpravi, kadar razpravlja davčni odbor o njihovi zadevi. S seboj naj imajo vse potrebne listine, da morejo resničnost svojih trditvev tudi črno na belem dokazati. Obenem naj že pred razpravo informirajo enega člana davčnega odbora o svoji zadevi, in sicer podrobno in le s stvarnimi podatki. Če bi si bili v kateri stvari na nejasnem, naj se obrnejo na tajništvo svojega Združenja, ki jim bo dalo vse potrebne informacije.

Kakor je razvidno iz razgrnjenih se-

Velja tudi za nas

Duh podjetništva je treba razviti

Češkoslovaški ministrski predsednik Malypetr je imel v čl. parlamentu govor, ki je vzbudil v vsej javnosti zelo veliko pozornost. Med drugim je dejal tudi tole:

Vlada se hoče potruditi, da zaposli veliko število mladih ljudi in zato je uvedla službo aspirantov. Za nekaj časa bodo morali ti služiti brezplačno, pozneje pa bodo vsi stalno nameščeni, če se bodo izkazali kot sposobni. Je pa treba pri tem z vso odkritostjo povedati tudi naslednje: Nikdar ne bo to možnosti, da bi se mogli sprejeti v državno službo vsi oni, ki na to računajo. Zato je potrebno, da se pri šolskem pouku posveča večja pozornost gospodarskemu življenju in da se v učencih že zgodaj goji podjetniški duh. Treba navaditi učence na to, da bodo že v šolskih klopih mislili na to, kako si bodo nekoč

skrajne meje dopustnosti in da je več ko veliko, če spravi gospodarstvo skupaj denar, ki ga zahteva država. Če bi pa se kdo od cenjenih gospodarstvenikov od Suzorja potrudil še malo več in povprašal pri gospodih, ki morajo zaslužiti denar, ki ga zahteva davčna uprava, pa bi najbrže gospodom na ustah zamrli vsi predlogi za petkovo anketo! Takšen je namreč v resnici položaj, ki je znan vsakomur, razen seveda patentiranim birokratom! In v takšnem položaju mora trpeti tudi interes države, če se z nepotrebni predlogi še bolj razburja javnost. In to je SUZOR s svojimi predlogi dosegal in to je menda tudi edini in žalosten efekt njegovih predlogov.

Anketa se mora zato odpovedati, vsi predlogi Suzorja pa zavrniti, ker so škodljivi v vsakem pogledu. Ni namen socialnega zavarovanja, da postane polje eksperimentiranja za birokrate, temveč da se z njim pomaga gospodarstvu. Zato pa je treba socialno zavarovanje decentralizirati, ker bo s tem debirokratizirano in vse drugače služilo svojim namenom, kakor jim pa služi danes!

znamov, je davčna osnova skoraj brez razlike vsem malim, srednjim in velikim trgovcem znatno zvišana, nekaterim pa v takšni izmeri, da človek naravnost obstrmi. Ko statistika neovrgljivo dokazuje propadanje trgovine na vsej črti, pa davčni sezname fantazirajo o takšnem procvitanju trgovine, da tudi najbolj mirni ljudje ne morejo gledati teh seznamov brez ogorčenja.

Pri tem pa tudi najbolj iznajdljiv človek ne more izslediti kriterija, po katerem se je odmerjala davčna osnova in celo tako žalostno znani § 7. je obmolnil pred to odmero pridobnine. Pozabiti pa se ne sme, da je bila že lani davčna osnova znatno zvišana, da so nato bili uvedeni še novi davki in nove takse, da je bil že s tem davčni vijak privit tako silno, da je bila dosežena skrajna gornja meja dopustnosti. Dejansko je tudi cela vrsta trgovin prenehala, da so bile vse napovedi o težkih posledicah previsokih davkov več ko stoodstotno uresničene. Kakšne pa bodo posledice, če bi se zgodilo to nemogoče, da bi ostala sedanja davčna osnova neizpremenjena, o tem si ne upamo niti misliti. Črno v črno bi bilo premilo rečeno za sliko, ki bi si jo mogli misliti.

Zato apeliramo na davčni odbor, da temeljito korigira te nemogoče odmere davčne osnove za pridobnino. Gre vendar le za odmero davka od dohodka, dejansko doseženega dohodka, ne gre pa za oddajo premoženja. Na to naj davčni odbor ne pozabi, ker tisti, ki so sestavljali sedaj razgrnjene sezname, so na to najbrže pozabili.

sami služili kruh kot samostojni podjetniki. Ne pa misliti vedno le na službe.

Tudi pri nas je treba misliti na takšno vzgojo mladine, ki se bo predvsem zanašala na lastno moč in ki ne bo videla cilja svojega življenja v tem, da se prerine do državne službe in da ima že na začetku svoje kariere prav za prav že mišljenje upokojenca. »Trgovski list« je zato že ponovno opozarjal na nujno potrebo, da se da mladini več gospodarskega pouka, da se vsak absolvent srednje šole za življenje tako usposobi, da more takoj ob nastopu službe v vsaki pisarni samostojno delati. Popolno obvladanje strojepisja bi moral biti pogoj za prejem zrelostnega izpovedala za življenje.

Zlasti pa bi se morala na vseh strokovnih šolah polagati največja pažnja na to,

da so vsi absolventi usposobljeni za življenje. Čim manj nepotrebnih teorij, ki so zlasti v gospodarskem življenju večinoma le nepotreben balast in vrhu vsega še v popolnem nasprotju s praktičnim gospodarskim življenjem. Zato pa čim več praktičnega znanja, zlasti po poznanju onih vsakdanjih stvari, ki jih mora znati vsak poslovni človek.

Kako se zacarini blago, kakšne manipulacije in kakšna potrdila so potrebna, kaj je treba znati glede davkov in kako je treba napovedovati dohodek, kako se razvijajo kupčije na borzi, kakšni so devizni predpisi in podobne praktične stvari bi moral poznati vsak absolvent strokovne šole, ki hoče vsopiti v praktično gospodarsko življenje.

Strokovne šole pa morajo temu primerno urediti svoj učni načrt in ga že enkrat očistiti od vsega balasta in prahu, ki se je nabral tekom let.

Potrebujemo mladino, ki se ne bo zanašala le na službo, ki jo dobi s pomočjo raznih zvez, temveč ki se zanaša le na svojo sposobnost ter na svojo voljo do dela in ki se zato ne boji ustvariti si eksistenco v praktičnem gospodarskem življenju. — Takšna mladina ustvarja nove dobrine, takšna mladina daje vsemu življenju nov impulz, ona, ki misli le na mične službe, pa samo povečuje že itak preveliko mrtvilo v našem gospodarskem življenju.

Naj bi opomin češkoslovaškega predsednika vlade našel tudi pri nas krepak odmev!

Znižajte železniške prevoznine!

Opetovano je že zahteval »Trgovski list« znižanje železniških tarif, ki zaradi svoje višine ne le ovirajo trgovino, temveč škodujejo tudi železnici sami, ker povzročajo vedno večje nazadovanje prometa. Tudi drugi listi so ponovno nastopili z isto zahtevo, a uspeha kljub temu ni bilo in mesto znižanja smo doživeli celo povišanje tarif, a obenem s tem tudi nov padeč prometa.

Sedaj je zopet nastopil »Slovenec« z isto zahtevo ter objavil članek: Znižajte železniške prevoznine! Potrebno je, da tudi drugi listi neprestano ponavljajo to zahtevo, dokler ne bo izvedena, kajti tako v dobro narodnemu gospodarstvu, ko državni blagajni bi bilo. »Slovenec« navaja v svojem članku celo kopo razlogov, ki zahtevajo znižanje tarife. Najbolj prepričujoče so številke, ki jih je objavil »Slovenec« o dohodkih železnice.

Čisti povprečni mesečni dohodki železnice so znašali po tej statistiki v prvem polletju tako-le:

v potniškem prometu: v letu 1929. Din 64'2 milijonov, v letu 1930. 59'4 milijonov, v l. 1931. 55'2 milijonov, v l. 1932. 45'5 milijonov, v l. 1933. 43'1 milijonov, v l. 1934. 38'9 milijonov;

v blagovnem prometu: v prvem polletju l. 1929. 181'4 milijonov Din, l. 1930. 152'2 milijonov Din, l. 1931. 129'6 milijonov Din, l. 1932. 110'7 milijonov Din, l. 1933. 110'7 milijonov Din, l. 1934. 92'1 milijonov Din.

Torej nazadovanje dohodkov na vsej črti kljub ponovnemu povišanju prevoznine. Ali je potreben še jasnejši dokaz, da si s povišanji tarifami železnica ne more pomagati.

Prav tako pa tudi ne z nepotrebim bojem z avtobusnimi podjetji, ki se pač morajo razvijati, ker je zahteva časa takšna. Železnica naj raje sklene sporazum z avtobusi, da odpade vsaka nepotrebna konkurenca, ker je v naši državi pri sedanjih prometnih razmerah pač dovolj prostora tako za železnico, ko za avtobusna podjetja.

Toda prvi pogoj je, da so železniške tarife primerne gospodarski sili prebivalstva in zato znižajte železniške tarife!

Za zaščito domače industrije brusnih kamnov

Bolj ko kdaj je potrebna v današnjem času zaščita domače industrije, zlasti pa kadar gre za panoge, s katerimi se je bavilo že več desetletij naše najsiromašnejše prebivalstvo. Ta primer vidimo zlasti pri domači industriji brusnih kamnov.

Brusni kamen se izdeluje iz prirodnega peščenca, ki se nahaja pri nas visoko v hribih pri Sv. Roku ob Solli in je edino ležišče tega materiala v vsej Jugoslaviji. Slični material ima edino Nemčija, in sicer na Bavarskem in Franciji (Lobrac). Pred svetovno vojno je bila ta domača industrija za sicer revni in pasivni okoliš rogaškega okraja edini vir dohodkov in blagostanja. Po svetovni vojni je nemška konkurenca prevzela nase skoro vso potrošnjo v Avstriji, Rumuniji, Češkoslovaški in Poljski, in to na podlagi trgovinskih pogojev in zlasti tudi zaradi nižjih železniških, kakor tudi rečnih tarif. Toda nemška konkurenca je segla v zadnjem času tudi na naš domači trg in odvzela naši domači industriji brusnih kamnov celo naše domače tržišče.

Pri tem je pa treba pomisliti, da znaša prodajna cena v sedanjih časih, in to že od leta 1932. naprej 45—50 par za 1 kg po vrsti blaga, torej povprečno 50 par. Pri dobri prodaji brusnih kamnov bi torej znašal brutto dobiček okroglo 5—6 par pri 1 kilogramu. Če pa upoštevamo še davščine, vozarino itd., vidimo, da je ta produkcija docela pasivna. Malenkosten dobiček je možen samo pri prvovrstnem blagu, ki se prodaja po 60 par, toda ta dobiček je tako malenkosten, da se produkcija nikakor ne rentira.

Pri tem stanju je pač upravičena zahteva producentov brusnih kamnov glede primerne uvozne zaščitne carine. Danes tarifirajo brusni kamni po poziciji 482 naše uvozne carinske tarife, ki znaša minimalno 10 zl. dinarjev. Ako premislimo, da je Nemčija uvedla za brusne kamne

najnižjo postavko 24 RM, potem vidimo, da je ona svojo domačo produkcijo brusnih kamnov zaščitila za okroglo 150% več, kakor je zaščitena naša domača industrija brusnih kamnov. (V Nemčiji tarifirajo brusni kamni po poziciji 694/5 nemške carinske tarife.) Medtem ko je preizkušna naša uvozna carina vzrok, da je domače tržišče odvzeto domačim producentom, tvorijo na drugi strani za izvoz naših brusnih kamnov, ki so se pred vojno izvažali v vse kraje, ki so gori navedeni, glavno oviro previsoke železniške tarife. Poleg tega je treba še od dvigala plačati 2 Din pri 100 kg. Do leta 1929 se je plačalo pri nižjih železniških tarifah od dvigala samo 50 par za 100 kg in za tehtanje enega voza kamnov 5 Din, medtem ko se mora sedaj plačati 8 Din za tehtanje voza in od dvigala, kot rečeno, 2 Din pri 100 kg, katerih povišanj ta malo vredna roba ne prenese.

Pripomniti je, da je cena nemškega blaga povprečno ista. Po cenikih sicer znaša 70—80 par za 1 kg, toda splošno znano je, da se dovoljuje popust okrog 30% na cene, navedene v cenikih, pa je vsled tega cena de facto ista. Pripomniti je dalje, da ima Nemčija zelo ugodne železniške tarife za brusne kamne, medtem ko so se te tarife pri nas dvignile. Od postaje Rogatec pa do Osjeka znaša železniška vozina 25 par za 1 kg, torej 50% vrednosti blaga, medtem ko Nemčija plača komaj 1/3 naše vozine, ker prevažajo blago po Donavi, torej po znatno nižji tarifi.

Iz gori navedenih razlogov je pač razumljiva zahteva zainteresiranih izdelovalcev brusnih kamnov, ki gre za tem, da se doseže primerno zvišanje uvozne carine na eni in znižanje železniških tarifov na drugi strani, kakor je to storila Nemčija. Pričakovati je, da bo tej zahtevi končno vendar ustrezno, to tembolj, ker gre za vprašanje eksistence prebivalstva enega naših najpasivnejših krajev.

Pravilnik k uredbi o zaščiti kmeta

(Konec.)

Čl. 23. Na postopek po 2. odst. čl. 6. uredbe nima vpliva okoliščina, če potrdilo občinske uprave ni poslalo pravomočno.

Čl. 24. — 1. predpisi čl. 7, 1. odst. uredbe se nanašajo na terjatve, ki so zaščitene po uredbi.

2. Če glavni dolжник ni sposoben, da izda za zavarovanje listino, s katero je upnik za svojo terjatev zadostno krit, more upnik zahtevati varščino od poroka ali solidarnega dolžnika.

3. Nobene izvršbe ali zavarovanja niso dovoljena na denar, denarne terjatve ali nepremičnine.

Čl. 25. — 1. Prispevki Okrožnega urada za zavarovanje delavcev se smatrajo kot javne davščine.

2. Pod določbo »z zakonom predpisane pristojbine po čl. 8 uredbe« ne spadajo pristojbine javnih notarjev in nagrade duhovnikov za svečeniška opravila, pač pa se pod »pristojbinami, predpisanimi po zakonu« razumejo denarne kazni, globe, pristojbine prič, strokovnjakov ali članov sodnih komisij.

3. Menice, dane za kritje, ne spadajo v terjatve, ki se spremene v menične.

4. Dolgovi iz prvega stavka 1. odstav. čl. 8, ki so spremenjeni v menične terjatve, se ne smatrajo kot stvarno novi dolgovi.

5. Dolžnost vzdrževanja obsega dolžnost na podlagi zakona, pogodbe in zadnje volje.

6. Terjatve, ki izhajajo iz kazenskega dejanja, obsegajo vse te terjatve brez ozira, če jih je ugotovilo kazensko ali civilno sodišče. Prav tako obsegajo terjatve iz kazenskega dejanja tudi odškodnino za škodo, plačilo kazenskih stroškov in izvršitve kazni.

Čl. 26. Pod činjenicami po čl. 8 odst. 4. uredbe se razumejo tudi pravni posli.

Čl. 27. — 1. Pod dolžnikom po čl. 9. odst. 1 uredbe se razume dolжник, ki je zaščiten po uredbi.

2. »Tako priznani dolg« se pravi, da je takoj po prvem naroku priznal dolg.

Čl. 28. — Predpise uredbe po čl. 9. odst. 2. bodo uporabljala sodišča samo v izvršilnem postopku.

Čl. 29. — 1. Za dolgove v smislu čl. 9. odst. 3 uredbe se smatrajo dolgovi, ki so zaščiteni po uredbi, ne pa tudi dolgovi, za katere je izgubil kmetovalec zaščito po uredbi.

2. Tudi pri postopku pred okrajnim sodiščem pripada upniku pravica odškodnine za odvetniške stroške po posebni tarifi.

3. Dokler ta posebna tarifa ne bo izdana, se postavke sedanje odvetniške tarife zmanjšajo za polovico, če je dolжник-kmet zaščiten po uredbi.

Čl. 30. — 1. Nasnovatelji in pomagači v smislu čl. 11 uredbe izgube pravico do zaščite, pa čeprav niso kmetovalci, če so kot poroki ali solidarni dolžniki odgovarjali za dolgove kmetovalca.

2. Zaščito v smislu čl. 11 uredbe izgubi kmetovalec, če je dejanje izvršil po 23. novembru 1933.

3. Če je kmetovalec izgubil zaščito, se ugotovi v izvenspornem postopku.

Čl. 31. Kupci po 1., 2. in 3. odstavku čl. 12 uredbe, ki so se s kupoprodajnimi pogodbami obvezali, da izplačajo del nakupne cene na ta način, da izposlušajo od denarnega zavoda, imenovanega v pogodbi, posojilo v višini nakupne cene in da izposojeno vsoto izplačajo ali nakažejo prodajalcu, odgovarjajo denarnemu zavodu prav tako, kakor bi odgovarjali prodajalcu po čl. 12 uredbe.

Čl. 32. Agrarni subjekti, ki so se pogodili za ceno v določeni količini kmetijskih proizvodov in za obročna plačila prav tako v določeni količini kmetijskih proizvodov (v naturi), morejo plačati zapadle obroke prodajalcu za dogovorjeno količino kmetijskih proizvodov.

Agrarni subjekti, ki so se pogodili glede cene v določeni količini kmetijskih proizvodov, glede obročnih plačil pa v določeni količini kmetijskih proizvodov ali pa plačljivih v denarju (po tečaju najbližnje domače produktne borze na dan dospelosti obrokov), morejo tudi do uveljavljenja te uredbe plačati prodajalcu neplačane obroke z ono količino pšenice (v naturi), katero vrednost bi morali sicer dati v denarju. Prav tako se zaračunijo v naturi tudi nezapadli obroki po odstavku 4. čl. 12.

Čl. 33. Ta člen (čl. 12. odst. 3.) uredbe se nanaša na vse kmetovalce, če so po uredbi zaščiteni ali ne.

Čl. 34. Določila tega pravilnika imajo moč avtentičnega tolmačenja uredbe.

Čl. 35. Ta pravilnik stopi v veljavo z njegovo objavo v »Službenih novinah«.

Odmera davkov po zunanjih znakih naj odpade

Trgovinska zbornica v Banja Luki je pozvala vse zbornice v državi, da bi se še pred sprejetjem proračuna sestali zastopniki vseh zbornic na konferenci, ki naj bi razpravljala o davčni reformi. Zbornica v Banja Luki zlasti naglašala, da bi se morala odpraviti odmera davčne osnove na podlagi najemnine in po zunanjih znakih, mesto tega pa naj bi se uvedlo obdačenje po poslovnem prometu. Sedanje davčne stopnje naj bi se znižale ali pa znižala carinska zaščita.

Praktične ljudi v »Prizad«

Privilegirana delniška družba za izvoz deželnih pridelkov (Prizad) ima dne 15. decembra svoj občni zbor. Na dnevnem redu je tudi izprememba družbinih pravil. Družba je danes popolnoma birokratična in so vsi upravni svetniki brez izjeme le višji činovniki. Zato se mi ne čudimo, če je proti poslovanju Prizada iz gospodarskih krogov tako mnogo pritožb. Da te pritožbe niso malenkostnega pomena, temveč da jih treba nad vse upoštevati, je svoje dni dokazal žitni monopol, letos pa izvoz jabolk v Nemčijo. Sodelovanje med Prizadom in gospodarskimi krogi mora postati mnogo bolj ozko, a pogoj tega je, da se izpremeni uprava Prizada in da pridejo v njo tudi praktični gospodarski ljudje. Glavna zahteva mora zato za občni zbor Prizada biti: **Debirokratizirati upravo in praktične gospodarske ljudi na njih mesto!**

Potem pa se naj tudi pravila družbe izpremene tako, da bodo ustrezala potrebam gospodarstva, da bo Prizad v resnici opora za našo izvozno trgovino. Privilegiji, ki jih ima Prizad od države, se morajo izplačati z uslugami, ki jih Prizad napravi izvozni trgovini. V nasprotnem primeru so ti privilegiji čisto odveč!

Zakaj ne pridemo do blagostanja

Letos bodo v Primorju oljke dobro obrodile, toda pridelek bo slab. Oljke je napadla mušica in ni skoraj zrna, v katerem ne bi bil črv. Kakor pravijo v Primorju, ni proti tem mušicam drugega sredstva ko oster mrz, ki bi uničil mušice. Toda tudi na Grškem, Španiji in Italiji rastejo oljke in tudi tam so mušice, a ni tam zime, ki bi uničevala mušice. In vendar tam oljke dobro in bogato obrode. Ker pač ljudje opravijo to, kar mora pri nas zima. Tam ne čakajo, da pride pomoč iz neba, temveč imajo neko sredstvo, s katerim se preganjajo mušice. Ni treba nič drugega, ko da se čop listja namoči v neko tekočino in čop obesi na oljko, pa je mušice konec. To sredstvo je znano tudi pri nas v Primorju in kmetijski strokovnjaki so tudi napravili potrebno tekočino in jo dali kmetovalcem za uničevanje mušice. Toda nikogar ni bilo, ki bi se potrudil in napravil čope ter jih obešal po drevesih. In tako uničujejo mušice pridelek.

Je to le majhen primer, zakaj naš narod ne pride iz revščine. Premalo delamo, preveč se zanašamo na nebo, mesto na lastno delo. Takšnih primerov bi mogli naštet še celo vrsto in zato ostajamo kljub vsem bogastvom naše zemlje — vedno enako revni in siromašni.

Ustanove podpornega sklada viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja za podpiranje osiromašenih in onemoglih bivših pripadnikov Zbornice za TOI

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani razpisuje za leto 1934 za uboge onemogle bivše svoje pripadnike in njihove vdove ustanove po Din 200—, odnosno po Din 100—. Prošnje naj se pošljejo Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani do 25. novembra 1934 opremljene z dokazilom in potrdilom občinskega urada, da je prošilec obrt ali trgovino samostojno izvrševal, da sedaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je obubožal, oziroma da je prošilka onemogla uboga vdova bivšega zborničnega pripadnika.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 14. novembra objavlja med drugim: Narredbo o določitvi nevarnostne tabele za zavarovanje za nezgode in o postopku pri uvrščanju obratov v nevarnostne razrede in nevarnostne odstotke — Razpored zvanj izvršilnih uradnikov in upravnih uradnikov sodnih zaporov v območju apelacijskih sodišč v Ljubljani in Splitu — Razne mednarodne konvencije — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Politične vesti

Jugoslavija bo dne 21. novembra vložila pri Društvu narodov protest proti Madjarski, ker je podpirala teroriste.

Gembeš (Gömbös) je izjavil tujim novinarjem, da smatra Perčevića in Perčeca samo za medolžna politična emigranta, ki jima je Madjarska priznala pravico azila. Ta zagovor teroristov in iniciatorjev atentatov pač ne bo prinesel Gembesu slave.

Madjarska vlada je izdala kominike, v katerem pravi, da je madjarska policija zaključila preiskavo v zvezi z marsejskim atentatom. Zaslišala da je več sto oseb, pridržala 21 oseb v zaporu, a ni mogla najti niti najmanjše zveze med zaslišanimi osebami in marsejskim atentatom. Tudi Georgijev, da ni bil nikdar na Madjarskem. Menda se je madjarska policija naravnost trudila, da zasliši samo ljudi, ki niso mogli nič izpovedati.

Avstrijsko kasacijsko sodišče se je izreklo za izročitev Perčevića francoskemu sodišču. Avstrijska vlada bi sedaj rada ta sklep sodišča prikrila, ker nikakor noče izročiti Perčevića.

Francoska policija je ugotovila, da so pripravljali atentatorji razen v Marseju atentate še v Parizu in Versaju in da bi bil najbrž ubit tudi predsednik francoske republike, če bi se marsejski atentat ponesrečil.

Na seji francoske poslanske zbornice so predlagali nekateri poslanci, da se ustanovi fond blagopokojnega kralja Aleksandra, iz katerega bi se podeljevale štipendije jugoslovanskim dijakom, ki študirajo na francoskih univerzah.

Vladi Flandena je izrekel po z zadovoljstvom sprejeti izjavi predsednika vlade parlament zaupnico s 423 proti 118 glasovom.

Če bi posarski plebiscit ugodno izpadel za Nemčijo, bi morala Nemčija odkupiti rudnike v Posarju, ki jih cenijo na 1500 milijonov zlatih frankov. Sele ko bi Nemčija uredila tudi to finančno vprašanje, bi Posarje definitivno pripadlo Nemčiji. Že prej pa bi bil imenovan nemški komisar za Posarje.

Med Anglijo, Francijo in Belgijo je bil sklenjen sporazum o medsebojni letalski pomoči vseh treh držav.

Znani Hitlerjev zaupnik v. Ribbentrop je prišel v London, kjer je začel razgovore o povratku Nemčije v Društvo narodov. Nemčija čuti, da je zaradi izstopa iz Društva narodov popolnoma osamljena, kar ji znatno škoduje.

Dr. Beneš je imel na dan premirja po ameriškem radiu govor, v katerem je opozarjal, da nacionalne aspiracije še niso izginile s sveta in da zato možnost konfliktov še ni odstranjena. Toda vojna ni potrebna in ne more nikomur koristiti. Zato upa, da jo bo mogoče tudi preprečiti.

Angleški pravosodni minister Idn (Eden) je izjavil, da je ohranitev svetovnega miru cilj angleške politike. Splošna konvencija vseh držav o razorožitvi bi znatno okreplila mir.

Mussolini je od Gembesa kategorično zahteval, da se Madjarska obveže, da bo branila neodvisnost Avstrije in tudi sedanji avstrijski režim. Neodvisnost Avstrije mora braniti tudi proti Nemčiji, ali pa pusti Mussolini Madjarsko pasti.

Na Dunaju je prišlo do krvavih spopadov med policijo in komunisti, ki so delili letake za proslavo obletnice avstrijske republike. Ko je policija skušala demonstrante razgnati, so se ti uprli z orožjem. Tudi med hitlerjevci se opaža živahnejše gibanje. Več sto hitlerjevcev je policija aretirala.

Sušnik odide v spremstvu zunanjega ministra v Rim, kjer ostane štiri dni.

Dunajski kardinal dr. Innitzer ni hotel sprejeti Papena, ki se mu je prijavil.

Češkoslovaška vlada je napovedala nov volilni red, po katerem bo pri dodeljevanju mandatov upoštevana samo stranka, ki je dosegla določeno število glasov. Na ta način upa češkoslovaška vlada, da bo preprečila škodljivo preveliko cepitev naroda na nebroj stranic.

Belgijska vlada je demisionirala, ker ni prišlo v vladi do soglasnosti v vprašanju javnih del za omiljenje brezposelnosti.

Mandat za sestavo nove belgijske vlade je dobil bivši minister Zaspas (Jaspar).

V obmejnih krajih so našle bolgarske oblasti nad 100 trupel, med katerimi so bila tudi trupla žen in otrok. Gre za žrtve makedonstvujuščih.

Za novega sovjetskega veleposlanika v Parizu je bil imenovan Vladimir Patjomin (Potemkin), dosedaj veleposlanik v Rimu.

Konferenca jugoslovanskih borz

Kakor smo že na kratko poročali, je bila dne 10. novembra v Zagrebu konferenca jugoslovanskih borz. Seji je predsedoval dr. Šverljuga, za ljubljansko borzo pa se je udeležil konference borzni svetnik Niekelsbacher.

Po počastitvi spomina blagopokojnega kralja Aleksandra je borzna konferenca prešla na dnevni red. Kot prva točka dnevnega reda je bila določitev tipov moke za letošnje leto. Na dopoldanski seji je bila ta točka rešena.

Na popoldanski seji se je obravnaval ta dnevni red:

1. **Pritožba Privilegirane d. d. proti strokovnim mnenjem dunajske produktne borze.** Sklenjeno je bilo, da se pošlje dunajski produktni borzi spomenica, da borza pri izpremembi svojih uzane upošteva želje jugoslovanskih izvoznikov glede določitve množine vlage, glede veljavnosti ekspertiz na mestu in glede pravice prodajalca, da v roku 14 dni ponovno dobavi blago po odgovarjajoči manipulaciji.

2. **Predlog za uvedbo premije na izvoz pšenice.** Sklene se, da se pošlje prošnja na odločilne kroge, da se uvede premija na izvoz pšenice, a da se ohrani načelo svobodne trgovine z žitom.

3. **Glede sklepanja pogodbe med PRIZADOM in tujimi kupci za izvoz pšenice** se pošlje Prizadu predstavka, da sklepa Prizad svoje kupčije le preko domačih borz.

4. Končno so delegati borz razpravljali o unifikaciji pravilnikov za borzno strokovno poverjeništvu in sklenili, da se naj pravilnik predela in nato ponovno pošlje borzam v izjavo.

Pri slučajnostih so se razpravljala tekoča vprašanja, nakar je bila seja zaključena.

Zastopniki za švicarska podjetja

Švicarska izvozna podjetja iščejo v Jugoslaviji zastopnike, in sicer za te predmete:

1. Sir v hlebih in skatlah.
2. Tekstilni stroji (stroji za predenje, statve in potrebščine).
3. Pletiva iz umetne in naravne slame za klobuke.
4. Stroji za računanje in seštevanje.
5. Stroji za mline, pivovarne, tvornice testenin, tvornice čokolade in mila, oprekarne kakor tudi tvornice cementa, tiskarski stroji za časopise itd.
6. Stroji za pekarnice in slaščičarne.
7. Metalne konstrukcije za visoko in nizko gradnjo, potrebščine za stavbne ključavničarje.
8. Električne naprave za merjenje in znanstveni aparati.
9. Lifti.
10. Patentirana zobčasta kolesa.
11. Olje za čiščenje in konzerviranje orožja.
12. Medicinski aparati.
13. Znanstveni aparati za demonstracije v šolah in univerzah.
14. Kvalitetne britvice.

Interesenti za posamezna omenjena zastopstva naj se na vedbo referenc javijo pismeno do 1. decembra 1934 na švicarski konzulat, Zagreb, Draškovičeva ul. 30-I.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3.
Telefon št. 22-72.

Gradba velikega mosta čez Donavo pri Oršovi je že sklenjena, kakor poročajo iz Beograda. Most zgradi družba Batignolles. Stroški gradnje so proračunani na 300 milijonov dinarjev. Most bo služil tako železniškemu, ko cestnemu prometu, za pešce pa bo posebno hodniki. Polovico stroškov nosi Jugoslavija, polovico pa Rumunija.

Davčni sezname za trgovce razgrnjeni

Davčna uprava za mesto Ljubljano razglasa, da so v času od 14. do 21. novembra razgrnjeni v pisarni mestnega poglavarstva v Ljubljani na vpogled davkoplačevalcem sezname davčne osnove, in sicer med običajnimi uradnimi urami.

Na vpogled razgrnjeni sezname vsebujejo te vrste davčnih zavezancev: **branjarje, trgovine z manufakuro in konfekcijo, trgovine z železnino in posodo, trgovine z lesom, prevozniki (razen pavšalistov), kavarne, trgovine z mešanim blagom in špicerije, trgovine z modnim blagom, lekarne, drogerije in vrtnarje.**

O teh seznamih bodo razpravljali strokovni davčni odbori v času od 28. novembra do 7. decembra.

O predlogih davčne uprave bodo davčni odbori razpravljali v splošnem v istem vrstnem redu in na dan, ki ga navaja razgrnjeni seznamek. V prvi vrsti se pa bodo obravnavali primeri onih davčnih zavezancev, ki bodo ev. čakali pred razpravnim prostorom.

O tem obveščamo vse pridobniki zavezane stranke, da v lastnem interesu vpogledajo predlagano davčno osnovo, da morejo ev. osebno ali pa po pooblaščenih pred davčnim odborom na dan razprave zastopati svoje interese.

Zadevni zakonski predpisi se glase: Seje davčnega odbora so tajne. **Prisostvovati jim sme samo davčni zavezanec ali njegov zastopnik, odnosno pooblaščenec.** Kot zastopnik davčnega zavezanca sme

priti pred davčni odbor: mož za ženo, žena za moža, oče ali mati za otroka in otroci, starejši od 18 let za starše kakor tudi vsakdo, ki se ne bavi obrtoma ali za plačo s takim poklicem, toda s pravilnim pooblastilom. Po tej določbi ne morejo zastopati strank pred davčnim odborom n. pr. zakoniti pisarji. Pač pa smejo kot pooblaščenec s pravilnim pooblastilom pred davčnim odborom zastopati davčne zavezance: odvetniki, javni beležniki, notarji ali pooblaščenči finančni zastopniki.

Za pravne osebe smejo prihajati pred davčni odbor njih predstavniki, odnosno pooblaščenči predstavnikov, za osebe pod skrbstvom in mase vobče pa njih skrbnik, zastopnik ali branitelj (konkurzni upravniki).

Razpisane razprave se ne bodo odložile, ako bi jim davčni zavezanci ne prisostvovali; tudi se določeni red za razprave ne bo v nikakem primeru izpremenil.

Podroben vrstni red razprav za posamezne stroke davčnih zavezancev, ki pridejo sedaj na vrsto in tudi pričetek seje je razviden iz pregleda pri mestnem poglavarstvu v Ljubljani in tudi pri davčni upravi za mesto v Ljubljani, Vodnikov trg št. 5/II. nadstropje, pred razpravnim prostorom.

O ostalih davčnih zavezancih se bodo sezname davčnih osnov pozneje razgrnili na vpogled in se bo za iste tudi pozneje določil vrstni red razprav pred davčnim odborom s posebnim razglasom.

Črna kronika

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo to okrožnico o otvorjenih in končanih konkurzi in prisilnih poravnah izven konkurza za čas od 1. novembra do 10. novembra 1934:

A. Otvorjeni konkurzi:

Savska banovina: Špikić Marko, trg., Zagreb (konkurz se ne otvori vsled pomanjkanja imovine).

Primorska banovina: Petrović Pava Ivanov., neprot. trg., Klobuk, srez Ljubuški; Tomić Mihovil pok. Dragotina, Knin.

Donavska banovina: Satler Evgen, trg., Novi Sad.

Beograd, Zemun, Pančevo: Miloradović Mara, Pančevo.

B. Razglašene prisilne poravnave:

Savska banovina: Hiršl Leon, trg., lastnik parfumerije »Ema«, Bjelovar.

Drinska banovina: Montiljo Bukica, trg. z manufakuro, Brčko.

Donavska banovina: Jovanović Nikola, trg., Gjurjevo.

Moravska banovina: Mladenović M. Ljubiša, knjigarna, Jagodina; Pavlović K. Živojin, tiskar, Paraćin.

Beograd, Zemun, Pančevo: Dimić D. Braća, brivec, Beograd, Knez Mihajlova 47; Petrović Ljubica, Beograd, Ulica Janka Veselinovića št. 1.

C. Končana konkurzna postopanja:

Savska banovina: Spitzer Regina in Spitzer Oskar, Zagreb.

Vrbaska banovina: Džinić Dr. Ali Kjamilbeg, advokat, Banjaluka.

Primorska banovina: Škarica Jozo pok.

KLIFEJE
vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše
KLIFARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

Paške, pos. in Škarica Matija pok. Paške, Šibenik.

Drinska banovina: Guth Franjo, Orolik.

Zetska banovina: Niković Kosta pok. Rista, trg., Kotor; Trpković Atanasije, krojač, Kosovska Mitrovica.

Donavska banovina: Kovač Antun, Subotica; Tot Stevan, trg., St. Bečej.

Vardarska banovina: »Sredore« tovarna V. Kopašnica in Baba Milkić Mihajlo, kavarar, Leskovac; Stamenković Nikola, Jović Milivoj, Popović Blagoje, Kulić Milorad, Tasić K. Milutin, Leskovac.

Č. Potrjene prisilne poravnave:

Savska banovina: Friedrich i Haaga, tvor. strojeva Praha-Wien, podružnica Zagreb; Stary V. i dr., k. d., Zagreb.

Primorska banovina: Bovačić Ivan i dr., Split; Milinović Luka, manufak. in železna trg., Imotski; Petrović Pava Ivanov, trg., Klobuk, srez Ljubuški.

Tovorni vlaki bodo vozili hitreje

Na mednarodni železniški konferenci za blagovni promet, ki je bila od 5. do 9. novembra v Bruslju, je bilo sprejetih več sklepov, s katerimi bo zelo pospešen mednarodni blagovni promet. Tako je bil med zastopniki naše in bolgarske železnice dosežen sporazum, po katerem se bo vožnja tovornega vlaka iz Plovdiva do Jesenic skrajšala za 24 ur. Prihodnje leto bodo tovorni vlaki vozili na tej progi z večjo hitrostjo, na obmejnih postajah pa bodo manj postajali, da bo s tem vožnja skupno pospešena za 36 ur. Tovorni vlaki bodo vozili skoraj z isto hitrostjo ko potniški. Konferenca je nadalje sklenila, da bo opozorila vse carinske oblasti, da tudi one skrajšajo svoje postopanje in s tem omogočijo hitrejšo vožnjo tovornih vlakov.

Za izvoz našega in bolgarskega blaga pomeni novi sporazum veliko pridobitev. Treba je sedaj samo še, da železnika uprava tudi primerno zniža tarife, pa bo našemu in tudi bolgarskemu izvozu res pomagano.

Odliv zlata iz Italije

Po izkazu Italijanske banke se je zlata podloga banke koncem oktobra znižala za nadaljnjih 46,4 milijonov lir, da znaša samo še 6.070,5 milijonov lir. Devizna podloga se je skrčila na 28,2 milijonov lir. Otok bankoveev je znašal v istem času 13,2 milijard lir.

Dobave licitacije

Nabava papirja. Direkcija pošte v Ljubljani razpisuje dobavo 11.250 pol in 1.550 kil konceptnega in tiskovnega papirja, 25.000 ovitkov, barve etc. — Ponudbe se sprejemajo do incl. 21. novembra.

Direkcija drž. rudnika Breza sprejema do 22. novembra ponudbe o dobavi 500 lopat za premog; do 29. novembra pa o dobavi anemometra ter aparata za preizkušnjo izolacije na električnih motorjih in transformatorjih.

Pri Vojno-tehničnem zavodu v Kragujevcu bodo naslednje ofertne licitacije: **Dne 29. novembra** za dobavo 11.000 kg belih krp, 4800 kg bombaža, 400 m radiatorskih elementov, 130 komadov rebrastih cevi ter za dobavo raznega železa; **do 30. novembra** za dobavo raznega železa, pločevine, 22.000 bakrenih obročkov in 12.000 kg bakrenih cevi; **do 5. decembra** pa za dobavo 3750 kg glicerina, 1000 kg gašenega apna, 14.200 kg kalcijevega karbida, 3045 kg kleja, 1650 kg kolofonije, 3600 kg solitra, 10.400 kg kalcinirane sode, 1025 kg sveč, 2000 kg sadre, 1000 kg stanjola in raznih drugih kemikalij ter za dobavo 16.000 kg železa in 2600 kg jekla.

Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 20. novembra ponudbe o dobavi 300 kg avto-olja.

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 22. novembra ponudbe o dobavi železa.

Direkcija drž. rudnika Vrtnik sprejema do 22. novembra ponudbe o dobavi 600 kg žičnikov in 100 kg žebeljev za lepenko.

Direkcija drž. rudnika Senjski Rudnik sprejema do 26. novembra ponudbe o dobavi 1200 kg litih žebeljev, 500 kg pisarnega bombaža ter 100 kg belih krp.

Razpisane so te ofertne licitacije:

Dne 26. novembra pri Vojno-tehničnem zavodu v Kragujevcu za dobavo žice, bakra, aluminija, jekla, medenine, dne 27. novembra pa za dobavo raznih kemikalij.

Dne 3. decembra pri upravi državnih monopolov v Beogradu za dobavo 800 m pločevinastih spojnic; **dne 5. decembra** pa o dobavi 263.000 kg kartona.

Pri Vojno-tehničnem zavodu v Kragujevcu bodo naslednje ofertne licitacije:

Dne 28. novembra za dobavo 1860 kg žice in 5000 kg železa, **dne 3. decembra** za dobavo 52.500 rondel, ca 600.000 kg jeklenih trakov, 1 stroja za freziranje, 1 stroja za brušenje ventilov, 55.000 kg bakrenih obročkov in 30.000 kg bakrenih cevi; **dne 5. decembra** za dobavo 2 stiskalnic, 76 verig; **dne 6. decembra** za dobavo 154 m³ lesa, 5700 kg pločevine, 350 košar ter večje množine razne opeke; **dne 7. dec.** za dobavo 52.050 kg bakrenih in medenastih trakov, 50.000 kg azbesta, 50 kg grafita, 400 kg klingerita itd.; **dne 10. dec.** za dobavo raznih aparatov in orodja, 1200 m³ drv, 3500 kg bencina, 4500 kg bencola, 1500 kg petroleja, 1800 kg nafte, 1000 kg etil-alkohola, 70 kg terpentinovog olja; **dne 11. decembra** za dobavo 75.000 kg cinkove pločevine; **dne 12. decembra** za dobavo 22.000 m² svilenega platna, 600 vreten sukanca in 15.000 m belih trakov; **dne 14. decembra** pa za dobavo raznega orodja.

Za dobavo premoga drž. bolnišnici za duševne bolnišnici v Ljubljani in na Studencu sa dobo od decembra do 31. marca se razpisuje v skrajšanem roku 10 dni 2. pismena licitacija, ki bo dne 28. novembra ob 11. v upravni pisarni bolnišnice.

Konkurzi in prisilne poravnave

Odpravljen je konkurz posestnice in trgovke Marije Senice v Šmarju pri Sevnici, ker je bila razdeljena vsa masa. Nadalje je bil odpravljen konkurz modistinje Amalije Čubaković v Celju, ker je bila razdeljena vsa masa.

Čuvajmo Jugoslavijo!

Dr. Pirčeva sladna kava

ie prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke. Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Zunanja trgovina

Posebni uvozni kontingenti za Francijo

Francoska vlada je dovolila Jugoslaviji za IV. četrtletje naslednje kontingente: 25 stotov klavnih konj, 750 ovnov, 130 stotov prašičev za uvoz v Posarje, 225 stotov nasoljenega mesa, 25 stotov mesnih izdelkov, 18 stotov salam, 100 stotov zaklane perutnine, 800 stotov jajc, 2400 stotov jabolk in hrušk, 297 stotov drugega sadja, 180 stotov jedilne čebule, 80 stotov sveže povrtnine, 4200 stotov fižola in 50.000 stotov koruze po preferencialu. Nadalje je dovolila francoska vlada še te posebne industrijske uvozne kontingente: 1000 kg telečje, kravje in predelane svinjske kože, 150 stotov emajlirane posode in 500 stotov ekstraktov za kožo.

Jugoslovanski izvoz živine v Italijo

Dva do trikrat tedensko se dobavlja jugoslovanska živina v Brindisi, Neapelj, Bari in Taranto. Živino prevažajo iz Splita in Dubrovnika italijanska paroplovna družba. Glavni uvozniki so nekateri italijanski trgovci, ki uvažajo živino zlasti iz Savske banovine. Živino, ki se vkreca v Dubrovniku, pa izvažajo jugoslovanski trgovci. Ker italijanski trgovci bolje poznajo razmere na italijanskem trgu, dosežejo tudi boljše cene od jugoslovanskih izvoznikov. Tako prejemajo italijanski uvozniki za kg žive teže po 1.80 do 1.90 lir, dočim dobe jugoslovanski izvozniki samo po 1.45 do 1.65 lire za kg žive teže. Vse franko pristanišče in nezacarinjeno. Povprečno se izvažava vsak teden od 80 do 130 goved, od katerih porabi Bari od 50 do 80, ostala živina pa gre v druga mesta. Od 1. oktobra dalje se plačuje za mlade bike 94.50, za teleta pod 200 kg 119.50 in za krave in vole 92.50 lir carine. Druge pristojbine pri tem niso vračunane.

Nemška zunanja trgovina

Nemška zunanja trgovina je v tretjem četrtletju nazadovala za 8%, in sicer izključno le v čezmorske dežele. Uvoz je iz čezmorskih dežel nazadovao za 30%, uvoz iz Evrope pa je narasel za 11%. Zelo je padla nemška trgovina z Avstrijo. Uvoz iz Avstrije je znašal samo 17, izvoz v Avstrijo pa 24,6 milijonov mark.

*

Češkoslovaški trgovinski minister Dostalek je izjavil, da bo ščitil obrtnike in male trgovce tudi proti njihovim najmožnejšim nasprotnikom. Dosegel je, da je bil vnesen v proračun trgovinskega ministristva 1 milijon Kč za socialno skrbstvo obrtnikov.

Avstrija je v prvih 8. mesecih t. l. povišala svoj izvoz okroglega lesa v Nemčijo od 31 na 92, v Madjarsko pa od 9 na 15 milijonov šilingov. Ta uspeh je predvsem posledica ureditve in koncentracije vse avstrijske lesne trgovine.

Uvoz svinj na Češkoslovaško se je v oktobru dvignil od 11.500 svinj v septembru na 12.866 v oktobru. Iz Jugoslavije je bilo uvoženih 1788 prašičev, lani v oktobru pa 3698.

Ameriški izvozniki so se odločili, da prodajo v Nemčijo 600.000 bal bombaža tudi proti plačilu v registrskih markah. Potrebno je sedaj, da še ameriške oblasti potrdijo to kupčijo.

Skupni izvoz mednarodnih zvez železne industrije je bil letos za skoraj 30% večji ko lani.

U. S. A. so povečale v prvih 9. mesecih t. l. svoj uvoz za 41.3% na 1561,5 milijonov dolarjev, svoj uvoz pa le za 19.8% na 1241,7 milijonov dolarjev. Aktivni saldo je znašal v 3. četrtletju 147 milijonov, v 2. le 73, dočim je bila lani zun. trg. Amerike pasivna za 9 milijonov dolarjev.

Med centralo zveze rumunskih kmetijskih sindikatov in rumunskimi tvornicami olja se vodi pogajanja, da bi se vsa potreba na ricinusovem olju za industrijske in farmacevtske namene krila doma. V ta namen bi se moralo pridelati okoli 100 vagonov ricinusovega olja.

Svetovna proizvodnja petroleja je znašala v prvem letošnjem polletju za 7.7% več kakor lani. Najbolj se je povečala proizvodnja v Rumuniji (za 23.4%), v Rusiji za 20.6, Venezueli za 18.5, Perziji za 12.9 in v Združenih državah Sev. Amerike za 3.5 odstotkov.

Italijanski trg

Zadnja številka Glasnika Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine objavlja naslednje poročilo o stanju na italijanskem trgu:

Trg s pšenico se je stabiliziral in cene se skoraj niso nič izpremenile. Cena domače mehke pšenice je ostala popolnoma neizpremenjena, dočim je cena trde siciliske pšenice še nadalje v rasti. Povprečna cena za to pšenico se je dvignila na 98'80 in 99'10 lir za stot in bo v tem tednu gotovo narasla na 100 lir za stot. Tudi cene moke so ostale neizpremenjene. Kupčije z otrobi so zelo neznatne, cene pa so čvrste.

Trg s koruzo je nekoliko oslabil, ker je sedaj ponudba iz prve roke dokaj močnejša. Oficialni tečajji so padli povprečno za pol lire na 48'50 do 55.50 lir za stot. Vse kaže, da bodo cene še nadalje padale. — Prav tako so padle cene tudi za koruzne proizvode.

Se bolj miren je sedaj trg s krmili. Za tuj oves pa sploh ni sedaj nobenega zanimanja.

Trg z oljnatimi semeni je pod vtisom velikega padca cen za laneno seme.

Na jajnem trgu se je pojavila običajna hosa. Povprečna domača cena za sveže domače blago se je dvignila od 393 na 405 lir za 1000 jajc (dočim je znašala lani v istem času še od 434 do 458 lir). Južno-italijanska povprečna cena pa se je dvig-

nila od 371 na 382, dočim se je severno-italijanska cena dvignila od 415 na 438 lir za 1000 jajc. V Milanu se je dvignila cena za ducat jajc od 5'80—5'90 na 6'10 do 6'20 lir.

Prvovrstna tuja jajca so porasla v ceni v Rimu od 270—280 na 300—320 lir za tisoč jajc. Drugovrstna pa se še vedno plačujejo po 240—250 lir. Pričakuje se nadaljnji dvig cen. Vendar pa je treba upoštevati to, da so zaloge jajc v konzervah še zelo velike in da se zato cene ne bodo bistveno izpremenile.

Kmetijsko ministarstvo je objavilo podatke o letošnji trgatvi, ki je dala 31 milijonov hektolitrov napram 32.9 milijonom v l. 1933 in 45.4 milijonom hl v letu 1932. Letošnja trgatve je bila torej najslabša in treba je iti dolgo vrsto let nazaj, da naletimo na tako slabo trgatve. Položaj je otežkočen tudi zaradi tega, ker so stare zaloge vina skoraj izčrpane in se ponekod prodaja sploh samo novo vino.

Izvoz vina v sodih se je v septembru dvignil na 49.500 hl napram 29.282 hl v avgustu. Povprečna cena vina je ostala v glavnem neizpremenjena in znaša 101'40 lir za hl, dočim je lani znašala samo 50 lir. Kljub slabši trgatvi pa upa Italija, da bo izgubo nadoknadila s primeroma dobrim izvozom grozdja, ki je doseglo tudi dobro ceno.

1300 ribičev je utonilo, katere je ujel vihar, ki je divjal v Korejskem morju.

Potniško letalo Lufthanse, ki je bilo v redni službi na progi Berlin—Königsberg, se je ponesrečilo. Vsi potniki in posadka so bili ubiti. — Pri Serburu (Cherbourg) je padlo v morje vodno letalo. Vsi štirje možje posadke so se ubili. — Pri filmskem snemanju zračnih bojev neke belgijske družbe sta trčili v zraku dve letali. Oba pilota in mehanika so dobili težke poškodbe. — V vzhodni Nemčiji pa je padlo na tla veliko vojaško trimotorno letalo. 15 mož posadke je bilo ubitih.

Tržna poročila

Tržne cene v Celju dne 1. novembra 1934.

Govedina: volovsko meso od 6—10, kravje 6—8, vampov 5, pljuč 5, jeter 7, ledvic 8, loja 5 Din za 1 kg.

Telefina: telečje meso I. vrste 12, II. vrste 10, jeter 12, pljuč 10 Din za 1 kg.

Svinjina: prašičje meso I. vrste 16—18, II. vrste 14, jeter 10, glave 8, parkljev 6, slanina domače 14—15, slanina hrvaške 15, slanina soljene 16—17, slanina na debelo 14—15, sala 18, suhe slan. 18—20, masti 18, šunke 18—20, prekajenega mesa I. vrste 16—18, II. vrste 14—16, prekajenih parkljev 8, prekajene glave 12, jezika 18 Din za 1 kilogram.

Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa 4 dinarje.

Klobase: 1 kg krakovskih 20, debrecinskih 18, hrenovk 20, safalad 18, posebnih 20, tlačenk 16, polsuhih kranjskih 26, suhih kranjskih 30—35, 1 kom. kranjske klobase 3—4, 1 kg braunšviških 10, 1 kg salami 50—60 dinarjev.

Perutnina: piščanec majhen 8—10, piščanec večji 10—16, kokoš 20—23, petelin 20—25, raca 18, gos 35, puran 45, domači zajec, manjši 5, domači zajec, večji 15 Din.

Divjačine: divji zajec 20—25, 1 kg srne 12—16 dinarjev.

Ribe: 1 kg krapa 12 dinarjev.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 2, 1 liter kisle smetane 12, 1 kg surovega masla 24, čajnega masla 28, masla 22, bohinskega sira 24—28, trapistovskega sira 16—20, sirčka 6, eno jajce 1 Din.

Pijača: 1 liter starega vina 14—16, novega 10—12, piva 10, žganja 20—30 Din.

Kruh: 1 kg belega kruha 4, polbelega kruha 3'50, črnega 3, žemlja mala 0'50 Din.

Sadje: 1 kg luksuznih jabolk 4, jabolki I. vrste 3, II. vrste 2, luksuznih krušk 5, hrušk I. vrste 4, II. vrste 3, navadnega kostanja 1'50, 1 liter pečenega kostanja 4, 1 kg orehov 9, luščenih orehov 36, suhih češpelj 9, suhih hrušk 7, 1 limona 1 Din.

Specerijsko blago: 1 kg kave Portoriko 80, Santos 56, Rio 88, pražene kave I. vrste 98, II. vrste 66, III. vrste 56, čaja 76—100, kristal belega sladkorja 13,

Doma in po svetu

Redna konferenca generalnih štabov Maletante se je začela te dni v Pragi.

Gorenjske občine nameravajo v počastitev spomina velikega kralja zgraditi bolnišnico.

Trgovec Josip Ogoreutz v Novem mestu je praznoval te dni šestdesetletnico. Odličnemu trgovcu, gospodarskemu delavcu in narodnjaku tudi naše čestitke!

Sava je pri Zagrebu zaradi silnega dežja v Dravski banovini prestopila bregove. O silnih povodnih poročajo tudi iz drugih krajev, zlasti iz Štajerske.

V Zagrebu je bil aretiran baron Viktor Gutmann-Gelse zaradi kršitve deviznih predpisov, kakor poročajo listi.

S pomočjo češke tvrdke Alois Lemberger se poveča tvornica svile Drag. M. Ristič v Novem Sadu.

Tvornica sladkorja v Čupriji, ki je last Srpsko-češke fabrike šečera i rafinerija, izkazuje 5.4 milijonov Din izgube, ki se je krila z odpisi od rezervnih fondov.

Iz Albanije se je vrnilo 130 črnogorskih izseljencev, ki dobe od naše vlade zemljišče v južni Srbiji.

Na zahtevo francoskih oblasti so aretirale v Genovi italijanske oblasti iz Berlina pobeglega terorista dr. Budaka. Pri njem so našli enak ponarejen češkoslovaški potni list, kakor so ga imeli atentatorji. Dr. Budak je pri zasliševanju zatrjeval, da nima nič skupnega z osebami, ki so zapletene v marsejski atentat.

Pariška policija je ugotovila, da je bil aretirani dr. Budak v tesni zvezi z atentatorji, katere je nadziral in vzpodbujal k atentatu.

Bolgarska vlada energično nadaljuje preiskavo o zločinskem delovanju razpuščene VMRO. Policija je sedaj našla tudi arhiv makedonstvujuših in našla v njem mnogo dragocenih podatkov o delu te zločinske organizacije. Dokazano je, da so prejemale makedonstvujušči mnogo denarja tudi iz Madjarske.

Vso Bukarešto je obkolila rumunska vojska, nakar je policija preiskala vse hiše, ustavila vse ljudi in jih legitimirala. Kdor se ni mogel izkazati, je bil aretirani. Ta generalna racija je bila izvedena, ker je v zadnjem času prišlo iz Madjarske polno sumljivih tipov.

Italijanski notranji državni dolgovi so narasli od 30. aprila od 102 na 106 milijard lir, skupno z raznimi notranjimi dolgovi, ki jih je sklenila fašistična vlada z ital. notranjimi zavodi pa na več ko 180 milijard lir, kakor ugotavlja angleška revija The Economist.

Španske upornike je z denarjem podpirala sovjetska vlada, kakor je ugotovila španska vlada.

Blizu Veracruz sta se dve izletniški motorni ladji zaradi valov prevrnili. 14 izletnikov je utonilo.

sladkorja v kockah 15, sladkorja v prahu 15, medu 18—20, kavne primesi 18, riža I. vrste 11, II. vrste 5'50, III. vrste 4'50, 1 liter namiznega olja 12—16, olivnega olja 17—30, bučnega olja 12, vinskega kisa 4, navadnega kisa 3, petroleja 7, špirta denat. 11, 1 kg soli morske 2'75, soli kamene 3'50, celega popra 40, mletega popra 42, parike 36, sladke paprike 40, testenin I. vrste 10, II. vrste 7, mila 12, karbida 7, sveč 16, kvasa 36, marmelade 7, 18, 28, sode za pranje 2 Din.

Mlevski izdelki: 1 kg moke št. 00 2'60—2'75, št. 0 2'60—2'75, št. 2 2'40—2'65, št. 4 2'30—2'55, št. 5 2'45, št. 6 2'10—2'35, ržene enotne moke 2'30, pšeničnega zdroba 3, koruznega zdroba 2, pšeničnih otrobov 1'50 koruzne moke 1'75, ajdove moke 4, kaše 3, ješprenja 2'75, ovsenega riža 7 Din.

Žito: 1 q pšenice 150, rži 140, ječmene 130, ovsa 130, prosa 150, koruze 130, ajde 150, fižola 275—450, graha 1200, leče 1200 Din.

Kurivo: 1 q premoga, črni trboveljski 35—37, črni zabukovski 35—36, rjavi velenjski 20—24, 1 kub. met. trdih drv 75, 100 kg trdih drv 24, 1 kub. met. mehkih drv 50, 100 kg mehkih drv 20 Din.

Krma: 1 q sladkega sena 45, polsladkega sena 35, kislega sena 30, slame 25—30, prešana stane več 5 Din.

Zelenjava in gobe: 1 komad glavnote solate 0'50—1, 1 kom. endivije 0'50—1, 1 kom. endivje 0'50—1, 1 krožnik motovilca 1'50, 1 kg kis. zelja 0'70, ohrovtva 4, karfiola 2, špargljev 6, kolerabe 3 kom. 1, 1 krožnik špinache 1—1'25, 1 kg čebule 2, česna 6, krompirja poznega 1, repe 0'50, kisle repe 3 Din.

Ljubljanski trg

Zadnji tržni dan v sredo je bil seveda mnogo manj živahen, ko trg na Martinovo soboto. — Cene na trgu so ostale v glavnem neizpremenjene. Jabolka se prodajajo povprečno po Din 3'50 za kg. Gobe, ki jih je bilo mnogo, so bile po dinarju liter. Zelenjadni trg je dobro založen. Uvožena cvetaja se je pocenila in se prodaja po 3 do 5 Din kg. Domača karfiola je bila po dinarju glava. Kupčija na perutninskem trgu je bila slaba. Jajca so se prodajala po 12 do 14 jaje za 10 Din.

Radio-Ljubljana

Petek, dne 16. novembra: Šolska ura: Lutkovna igra, izvaja ljublj. Sokol — 12.15: Plošče — 12.50: Poročila — 13.00 Čas, plošče — 18.00: Pota sodobne diplomacije (Ruda Jurčec) — 18.20: Radijski orkester — 18.40: Literarna ura: Zbrani spisi Fr. Erjavca (prof. France Vodnik) — 19.00: Nac. ura: Djordje Petrovič Karadžordje — 19.25: Radijski orkester — 19.55: Jedilni list, program za soboto — 20.00: Prenos iz Zagreba — 22.00: Čas, poročila, radijski orkester.

Sobota, dne 17. novembra: 12.15: Plošče — 12.50: Poročila — 13.00: Čas, plošče — 18.00: Električne centrale (ing. Drago Matanovič) — 18.20: Plošče — 18.50: Francoščina (prof. Prezelj) — 19.20: Nac. ura: 40 dnevnica Vit. kralja Aleksandra I. Zedimtelja — 19.50: Jedilni list, program za nedeljo — 20.00: Slov. narodne žalne pesmi pojo fantje na vasi — 20.40: Radijski orkester, vmes čas in poročila — 22.00: Duet: klavir in harmonij (gg. Neffat in Svetel).

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20.

Četrtek, dne 15. novembra: Migo, dekle z Monparnasa. Red Četrtek.

Petek, dne 16. novembra: Zaprtlo. Sobota, dne 17. novembra: Bratje Karamazovi. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol.

Nedelja, dne 18. novembra ob 11.: Snegulčica. Otroška predstava. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol.

Nedelja, dne 18. novembra ob 15.: Hlapci. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol.

Nedelja, dne 18. novembra ob 20.: Glem-bajevi. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol.

Opera, začetek ob 20.

Četrtek, dne 15. novembra: Carmen. Gostovanje Andrea Burdina. Izven. Znižane cene.

Petek, dne 16. novembra: Zaprtlo. Sobota, dne 17. novembra: Hovanščina. Red B.

Nedelja, dne 18. novembra: Mignon. Premiera. Izven.